

BONAMENTUL

un an . . . 24 Cor.
un jum. . . 12
o lună . . . 2
Anul de Duminică
un an . . . 4 Cor.
pentru România și
pentru . . . 10 Cor.
de și pentru Ro-
și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deak, Fereșoz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ție.
Mănușite publice și Loc de-
schisă costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Iarăși „bursa Șaguna“.

Articolul »Bursa Șaguna« din Nr. 55 al acestui ziar a provocat o discuție foarte în întreaga presă din Ardeal. »Luceafăra« a votat cu propunerea formulată în articol, — în vreme ce alte ziare și reviste s'au ocupat aproape exclusiv cu o problemă neesențială a lui, deplasând problema care era vorba. Tăcerea ce s'a arătat în oportunitatea acestor articole față de însăși propunerea pe care o preconiza articolul, dovedește că această propunere era întărită. Discuția ce s'a încins în jurul chestiei dacă seminariile noastre și profesorii secundară sânt sau nu la un nivel care ne mulțamească — putea fi ceva mai bună și mai lipsită de patimă, mai ales în arti olul din chestiune despre toate acestea s'a vorbit numai în mod incidental fără ca să fi exclus și anumite părți ale acestora. Scriitorul aceluia articol poate prea bine școala noastră secundară încât să afirme că nu i nimic bun în școala noastră și afirmând ce a afirmat n'a avut nici o intenție de a învinovăți, ci numai aceea de a constata. Că unii profesori din Sibiu, Blaj sau Arad epotească aceste stări ca exagerate, aceasta nu e nici de o probă că în alte locuri, decât aceste centre culturale românești, ele n'ar fi o codă pe natură. Pe chiar faptul că profesorii din alte școli n'au desaprobat articolul, e o dovadă că în acesta nu se cuprindeau exagerări. Fie siguri aceia cari s'au ridicat în contra constatărilor noastre, că nu în con-

tra lucrurilor bune de prin seminariile și din sânul profesoriei noastre s'a ridicat acel articol, ci în contra multelor lucruri cari au nevoie imperativă de o îndreptare.

Și nu cu gândul de a face rău și de a discredită, ci cu acela de a aduce o îmbunătățire focarelor și factorilor culturii noastre s'a propus schimbarea statutelor »bursei Șaguna«. Nu era nici decum vorba că ar fi o greșală dacă s'ar trimite teologi la studii superioare, ci că actualmente avem o mai mare nevoie de profesori buni cu o cultură națională și apuseană mai temeinică. În aceste culmina articolul, și trebuie o adevărată reavoință pentru ca el să fie interpretat altcum. Cum că profesorii noștri în majoritatea lor absolută nu dispun de o cultură națională și apuseană temeinică, despre asta nu mai încapă nici o îndoială. Dar nici nu e de mirare. De unde să aibă profesorii noștri această cultură? Dela Moldovan Gergey, Ciocan sau Șeghescu și Alexici? Și de unde să aibă o cultură apuseană temeinică? Înainte vreme aveau la Cluj pe Silași și la Pesta pe Koman, și profesorii le era reținuți în școli în Austria și în Germania.

De unde profesorii noștri de studii în țară? Închipuiți-vă ce ar fi profesorii dacă ei ar studia în Cluj și în Pesta? Ar fi ei ce s'au găsit astăzi? Fi bine, cum pot fi și profesorii noștri cari n'au contact direct nici cu România, nici cu Apusul? Că, cu toate acestea, sânt și profesori cu o cultură națională frumoasă, cine ar trage-o la îndo-

ială? Chestiunea e însă că o foarte însemnată parte a profesorilor nu dispun de ea, și aceasta-i o pagubă enormă. Căci ce poate face o școală unde un profesor e bun, iar doi sânt slabi, ca limbă și ca spirit național și ca cultură științifică modernă? E evident că un progres sănătos nu se poate realiza în condiții de acestea.

Și-apoi nu era vorba doar în prima linie de Sibiu, de Blaj și de Brașov, unde lucrurile stau ori și cum mai bine. Citiți vă rog în ultimul număr al Luceafărului răspunsurile directorilor în chestia congresului profesorilor, și veți da și peste lucruri cari vă vor pune pe gânduri. Veți vedea că dela Gherla nici nu s'a primit nici un răspuns, că la Oradea Mare de asemenea sânt lucruri destul de puțin corespunzătoare și că nici în alte locuri nu i tot aur ce lucește.

Hotărît, alături de unele treburi bune, sânt încă și destule slabe, și această constatare e în același timp un îndemn pentru oricine de a lucra la înlăturarea răului, fie chiar cu riscul de a supăra susceptibila ambiție a unuia. De sigur că nu e bine să fim nedrepti față cu noi înșine. Brota, dar cred că e un mult mai rău decât năbil a fi cu prea mare indulgență față de noi înșine, căci din o indulgență de asta rădăcina nu răsare nici când o înaintare.

Și mai puțin admisibilă e atitudinea dlui Slavici, care vrea să scuze toate păcatele noastre, cu afirmarea că profesoria noastră, condusă de un spirit serios german (ce bine ar fi dacă d. Slavici ar avea dreptate!)

Scrisoare.

Miss May.

Mai întrebă de atâtea ori, de ce alerg pribeag prin lume și știi așa de bine durerile trecute cu plăta îngropată deodată cu toate nădejile ei. Mi-e și greu să reviez trecutul și la ce-ai mai bine-o, poate e mai bine așa. Am rățicit mult și m'am ispășit din greu; am încercat să fug de lume, să mă ascund, să nu mai știu de nimic și să mă știu. Și acum chiar tu vii să trezești încoanele atât de triste a vieții mele moarte, desigur și tu faci parte din aceia cari le place să se scurme printre lucruri străine, să afle tot, să știe numai din stupida curiozitate ce-i mădă fără să știu, nimic mai mult. Nici un zimbet de compătimire, de părere de rău cel puțin. De altcum sânt obișnuit cu cinismul vostru, nu mă mai surprinde, cum nu mă mai miră dureri noi dar de mult încercate.

Nici nu știu ce îți poți putea spune și nici ce vrei să știi. Îți aduci aminte cum ne-am despărțit, fără să ne spunem o vorbă fără să ne strângem mâna. Tu ai rămas, eu am plecat nebun după o clipă de liniște, după ce încercasem atâtea răutăți ale lumii, deși știi bine că n'am fost un rău, că mai mult un nenorocit, pe care nu l-a înțeles nime și pentru lucruri de nimic am suferit așa de mult.

Eram prea naiv pe atunci și nu știam că de multe ori societatea și chiar lumea poate avea capete descereate ca conducători. Îți aduci aminte, de cel cu chelia lucioasă și cu șirul de dinți ca de mărgean, cum sta ea un grăsun la catedră și ne răsucea în fel și chip, doar ne-a

putea smulge ceva, ca pe urmă să ne joace cum i-a plăce. Ce tip stupid, par'că-l văd și azi!

Dar să nu mai vorbim despre asta, nici acum nici altădată, acestea sânt lucruri triste și trezesc aduceri aminte tot atât de chinuitoare.

Mi-se făcuse dela o vreme silă de tot ce mă încunjura, dar mai ales de mine.

Apoi mă stinghereai și tu cu vecinicele tale cicăleli și întrebări. M'am hotărît să plec; mă ademea o călătorie lungă și fără popas, singura mea patimă, pentru care nu știu ce ași fi în stare să fac. El bine, m'am dus întâi spre soare răsare, dar n'am găsit ce căutam, și numai odată m'a găsit o scrisoare a ta. Era așa de scurtă, chiar bălăcuroasă: »Ce scop au pribegirile tale, n'al putea să-mi spui și mie?«.

Ți-am răspuns tot așa de cinic ca și scrisoarea ta: »Mai întrebă din curiozitate sau vrei să mi ceri socoteală?« Tu n'ai mai scris nimic, se vede că te-am supărat. Acum ne-am regăsit iar, aceleași întrebări. Dar nici nu știu ce ai vrea să-ți spun și poate nici nu ași putea să-ți spun nimic din ce aștepti tu.

Am stat de atunci la țară, chiar începuse primăvara și câmpul era așa de frumos și atâtea mirisme și șoaapte pluteau în văzduhuri. Aici credeam să fi găsit și eu liniștea care-o doream de-atâta vreme. Petreceam ziua închiis în casă cu cartea în mână, sau prin umbră grădinii. După-miezile răăceam pe câmp, priveam cum stau românii curmați de mijoc peste sapa și-n alte părți surate cu traie înflorite la plivitul grăului. Seara răzimat de ghizdelele fântânii din uliță priveam luna încunjurată de nouri fumurii și ascultam cum se potolește satul. Opațiile așteptau pela fe-

rești, câte un dangăt de clopot răgușit pornea la răstimpuri dinspre Imaș, aducând cu sine fior de singurătate și umbre piite periau în întuneric. Câteodată ispitit de scârțitul umpeni leșam afară, dar nu era nimeni, și-atunci vedeam cum se desprinde din umbra streșinilor statura albă a străjerului și s'apropia de mine. Aceiași față bătută de ploa și arsă de soare cu zechea ciuruită și ghioaga la subțioară trăgând cu patimă din luleaua scurtă în cămăș. Privea cu ochii lucind la mine: De unde ai venit d ta, mai stai pela noi, și stam apoi de vorbă până ce se răreau păcelele și stelele se topeau în albastru.

Așa au trecut zilele frumoase ale primăverii, fără patimi și fără dorinți. Porumbiștele legaseră și mi plăcea așa de mult să umblu singur pe ogoare, să urc coasta Iazului prin pruniș, unde mă aștepta un dovleac scobit cu care sorbiam apa proaspătă a cismelei. Mierlele simțiseră poama cireșilor și sburau cu fluturăți ascuțite în hățșuri. Părul luneca grăbit pe prundul moale în care roțile carelor lăsaseră urme adânci. În fund se vedea bordeiul pădurii în bățura cărula mijau galite și godăcei năvalnici cari dau busna prin colțoane. Rar tresărea întinderea de câte-un hămăit de câne sau câte-o bubultură, care plutea așind pe supt tăcutele boji de verdeață. Dela hotare pornea cîntec prelung de buclum și pac-a inserării cobora pe îndălete din umbra pădurii. Pe costișe resăreau capre cu blane pământii, și rodeau mugurul tînăr și încet se pornea înșiruirea turmei spre sat.

Hogeacurile începeau să fumege, prin ferestrele deschise pătrunde miros ademenitor de bucate

nu și face reclamă ca francezii, ci lucrează în mod discret, dar conștient. D. Slavici nu ne mai cunoaște! Lucrurile la noi s'au schimbat de când n'a mai fost d-sa pe la noi. Buna școală germană a profesorilor noștri de acum 2—3 decenii s'a prefăcut în superficiala dar pretențioasă școală ungurească. D. Slavici ne mai surprinde cu încă o curiozitate: d sa ne face cap de acuzație că am comparat »seminarul, care de fapt nu există, din Oradea mare, cu cel din Iași care de fapt există» și voiește să dovedească prin aceasta cât de puțin cunoaște autorul articolului starea școlii noastre din Ardeal. Chestia devine în adevăr hazlie, căci în Oradea-mare, dupăcum știe orice om de școală orientat, există un seminar pedagogic, despre existența caruia însă d. Slavici n'are nici o cunoștință. Evident că cu astfel de argumente nimeni nu poate răsturna o afirmație întemeiată.

Dar mai rămâne de spus ceva despre seminarii, a căror apărare au luat-o unii din profesorii acestora. În articolul »Bursa Șaguna» s'a afirmat că absolvenții dispun de o cultură științifică destul de subredă, pe care adesea nu se poate zidi nimic serios decât pe lângă cele mai încordate străduințe. Se înțelege că această afirmație nu exclude posibilitatea existenței anumitor excepții. Și aceste excepții există, dar ele nu fac alta decât întăresc regula generală.

Dar a trage din aceste excepții concluzia că totul e la un nivel superior, cum o fac unele ziare și reviste, e o curată copilărie. Iti trebuie într'adevăr o mare doză de naivitate pentru ca să poți scrie ca »Biserica și Școala» (nr. 14) »Că seminariile nu-s așa de slăbuțe, să aduc un exemplu numai (Numai cât un exemplu nu hotărăște mult pentru toate seminariile — N. R) înainte de asta tinărul absolvent O. Ghibu, trecând cursurile din Sibiu, pleacă în străinătate, și acolo precum știm, n'a sucombat din motivul »pregătirii șubrede» ci obținând în

timp relativ scurt doctoratul, se va întoarce acasă ca un învățat de samă.

De altcum, trebuie să mărturisim că cei ce au discutat mai pe larg despre seminariile noastre au pus chestiunea greșit. În articolul din Nr. 55 nu se zicea că deși seminariile au menirea de a face știință ele nu o fac, ci se zicea numai că absolvenții de seminarii dispun de o pregătire științifică foarte subredă, pe care nu se poate zidi decât în cazuri rarissime, ceva temeinic. Rămâne o întrebare deschisă încă, dacă peste tot seminariile, așa cum sânt ele organizate astăzi, sânt chemate sau nu să facă știință? Eu cred că nu! Intre altele și pentru motivul că n'o pot face cu niște profesori cari au câte 18—20 de ore pe săptămână. Astfel, ce rămâne din răsboirea homerică a celor câtorva apărători ai nimbului științific al seminariilor?

Nu era vorba că seminariile nu-și fac datoria, ci că nu pregătesc așa de științific, încât pe pregătirea aceasta să se poată clădi mai departe și că ar fi mai bine să se dea bursa Șaguna profesorilor, mai ales și în urma împrejurării că pentru teologi sânt, relativ, destule burse, câtă vreme pentru profesori nu există nici una singură. Seminariile au să crească apostoli, nu bărbați de știință. Știință trebuie să aibă profesorii, teologilor le trebuie o pregătire pentru viața practică.

De încheiere trebuie să mai amintim că articolele scrise în chestia bursei Șaguna nu exprimă decât convingerile unei părți a opiniei publice și anume convingerile oamenilor celor preocupati.

Cealaltă parte a opiniei publice a fost și e de altă părere, ceiace ni-a fost dat să constatăm în mai multe rânduri, când oameni nepreocupați ni au declarat că, judecând după ideile, iar nu după litera celui articol, el nu cuprinde decât adevărul. (În articol s'a strecurat și o preșală de tipar, care a alterat înțelesul unei prepoziții. În loc de »din cei vr'o 40 de inși câți vin an de an la teologie, adesea nu e nici unul

singur care să știe nemțește, »adecă nu e nici unul etc.) ne vine o confirmare a articolului unui teolog de Craiova: n'o mai publicăm, deoarece știm că în dieceza care și-a dobândit mult așteptatul ei conducător, școlare vor lua alt curs.

In general afirmațiunile sânt dacă considerăm toate școlile noastre asta nu înseamnă că nu sânt și ruri bune și atâția oameni haraciul lor, ci că până la o stare mai e încă mult de făcut.

A constata aceasta nu înseamnă jocuri o tagmă de oameni, dupătind unii ca-i în discuția din alt merit decât acela de a fi școlul urbanității până la zero și cut din o serioasă discuție prichestie personală cu ascuțitură constata aceste înseamnă a înțeleg de lucruri și a năzui spre îndre

După toate acestea rămâne, și face cu mult mai prețioase serviciile noastre dacă ar schimba destinația Șaguna în sensul arătat în articol de mult discutat. Că guvernul în stare să dea ordinațiuni atât de aceia că nu-i permis nimănui să ia bursa Șaguna — îl privește și i zează numai pe el. Noi nu sântem a ține a cont de toate năzbătirile vern cu tendințe anticulturale și tate. Noi avem alta de lucru: tot mai stăruitor cătră o cultură prin care să ne desăvârșim ființa ni a dat-o Dumnezeu.

Instalarea prefectului com. Murșului. Din Târgul-Murșului se telegrafiază că noul prefect Erödy Sándor a avut fără orice incidente supărătoare. Opoziția form hotărârii sale aduse ieri, a fost instalare.

gătite și aceiași liniște și noapte cu lună venea iar, ca să-mi aducă tot farmecul clipelor trăite.

Prinsesem drag de șoseaua prăfuită ce alerga printre lanuri, apucam dela poarta satului și ieșiam în țarină, unde mă aștepta un prichindel îmbrăcat într'un cămășoi lung, privind cu ochii lacomi la banul ce-i cădea în palmă. Și așa rătăceam pe câmpuri în neștire, vrăjlit de lumina ce plutea ca o undă, și de toată fericirea și farmecul ce umplea zilele acestea încărcate de taina sfârșitului verii. Șoseaua se 'ntindea simnillie, colind pe după o colină acoperită de cruci cu brațele frânte, ca paseri călătoare oprite în popas. De amândouă părțile tei înfloriți trimiteau mirosme dulci adormitoare și o șoaptă din îmbrățișarea ramurilor.

Am trecut de multe-ori pe aici, atras de puteri nevăzute, de mirosul ierburilor înflorite și toată vraja ce împrejmuiește ființa unul pribeag. Nici eu nu știu ce căutam anume, venisem nu știu de unde și m'am oprit fără să știu de ce — văzusem doar atâtea lucruri — cari toate-mi făceau silă și alergam dornic după liniștea și farmecul pierdut pentru totdeauna.

De multe ori m'apuca inserarea supt teii aceștia, când începea dinspre rariștea de mestecini să picure glasur de fluiet, când departe în întinderea tulbure se aprindeau focurile păstorilor, aruncând lumină palidă și o slabă fâșie de raze în zările largi. Incepea murmurul pe costișe și boncănitul trist al cirezii ce intra în sat mișcând din tătangi. Și prin pacea aceasta a inserării am văzut odată cum luneca încet o umbră albă, ușoară ca un fulg. Nu pricepeam ce caută ființa

aceasta pe aici și nici nu-mi închipuiam că e minată poate de aceleași doruri ca și mine și stam privind pierdut pe urma ei.

A doua zi ne-am întâlnit iar și fără să știm ne așteptam supt aceiași tei, în îngănarea zilei cu noaptea când pacea plutea în întinderi. Și eu n'am mai plecat, m'am oprit aci, uitat de doruri și fermecat de văpaia ochilor negri cari închideau întrânșii o lume de așteptări și de vise.

Ne întâlneam în fiecare zi și plecam de mână ca doi copii prin bogăția de fân înflorit. Să mă întreb nu și-aș putea spune de ce mergeam la întâlnirile acestea, dar nici ce voiam. Știu doar atât — deși niciodată nu mi-am dat seamă — că o curiozitate copilărească mă mâna spre o vizită nouă, mie necunoscută. Nu mi-a fost dragă dintru început, dar simțiam lipsa ei în toată clipa și nu știu ce ași fi fost în stare să fac pentru ca s'o am mereu aproape.

Într'o zi ne-am certat dintr'o nimic și ne-am despărțit mânioși. Parc'o văd cum s'a oprit la încrucișarea drumurilor, cu mâna întinsă și aprinsă la față! »Uite, dute, pleacă pe aci ajungi de-adreptul acasă!

Am plecat fără un dram de părere de rău, dupăce am măsurat-o cu priviri dușmănoase. Și ajuns acasă, ca să-mi alung neliniștea și să scap de gânduri m'am pus să citesc. Dar nu vedeam nimic, ochi mi lunecau pierduți pe șire și mă pomeneam visând.

Am adormit cu greu seara aceia și m'am trezit chinuit de vise urâte.

În jurul meu pluteau mirosmele teilor înflo-

riți și parfumul părului ei, în urechi în șgomotul nașilor săi cu șoapta tainică ce băteau din ramuri în semn de la N'am mai putut răbdă, mă chinuia siguranța aceasta, m'am pus să scriu revino iar, o să începem de nou plimstre prin livezile înflorite; e păcat să gustat farmecul acestor zile. Iartă-mă, mai supăr de azi înainte.

Dup'amiază am primit răspunsul: de ce ai plecat, nu trebuia să pleci. Te drag. Să vii dar cuminte cum ai fost asta. Mayc.

M'a primit cu un zimbet și am început spunem dorurile unul altuia. Nu mă ram să plec și a venit o toamnă rece, cocorii și desgolea teii de podoaba lor. Și cu sfârșitul verei s'a isprăvit și noastră. O văd parc'a și acum cu mâinate și ochii în lacrimi când mă rugamă cu tine, du-mă unde-va departe, și lumea asta.

Dar am plecat fără să-i fâgăduiesc lăsat-o fluturându-și batista în urma tr'o dimineață rece și umedă a unei N'aveam curajul să m'arunc în neștirile lumii și când m'am întors n'am Va fi venit altul și ea suflet bun și uitat fâgăduința. Mă gândesc și acum la ea, nu era o stricată ci era slabă noroc. Cu pierderea ei am simțit că rit în mine și de atunci rătăcesc de lume, ca o frunză purtată de vânturi.

De acum să nu mai întreb nimic, n'ași mai avea ce-ți spune.

oul prefect a declarat că va munci din toate
le în interesul restabilirii păcii în comitat.

oul primar al Vienei și colonia
ână. Din Viena ni-se anunță că o co-
ne compusă din d-nii Ciurcu, general
și Mandrilă, s'a prezentat eri prima-
Neumeyer, pe care l-a felicitat cu
al alegerii sale.

rul Neumeyer a mulțumit rugând co-
română să-i acoarde aceeași prietenie
Lueger, și a promis că va avea în
și interesele românilor.

Din România.

iderea sesiunii legislative. Sâmbătă,
le legiuitoare ale României au fost închise
mătorul mesaj de tron citit de prim mi-
d I. C. Brătianu.

lucrările pe cari le-ați îndeplinit în a
esune a acestei legislaturi, ați urmărit de-
rea operei de întărire economică și so-
ncepută de trei ani, și ați înzestrat țara cu
mare folos.

re pentru reorganizarea curții de Casa-
at celei mai înalte instanțe judecătorești,
zământ potrivit cu menirea ei. Complec-
pe astfel reforma întreprinsă prin legea ju-
șilor de ocole și prin legea privitoare la
izarea tribunalelor și a Curților de apel,
ustitia a fost pusă pe o temelie trănă și
a va putea să fie împăciuită mai bine și
multă înțelește.

repausul duminical, a cooperativelor
erși, a locuințelor ieftine, precum și te-
tru vânzarea către comune a terenelor
durile statului, vor înlesni tratul unei
te părți din mușterilor orașelor

area casei pădurilor și întocmirea unui
od silvic, răspund unei nevoi de mult
și ocrotesc o ramură a avuției na-

pe care ați purtat-o în totdeauna finan-
statului s'a adevărit și de astăzi prin asi-
echilibrului bugetar și prin îmbunătă-
rganizațiunii noastre financiare. În deosebi
privitoare la fondul de rezervă al tezauru-
blic, va da cele mai bune roade.

le linii de drum de fier pe cari le-ați votat
ditele puse la dispoziția căilor de comuni-
vor da un avânt puternic dezvoltării no-
economice. Iar convențiile de comerț înche-
cu Austro-Ungaria ca și cu alte state, vor
o înfruntare fericită nu numai asupra comer-
și industriei noastre, dar și în genere asu-
raporturilor noastre internaționale.

nteres pe care și de rândul acesta l-ați
scumpel Mele armate, înzestrând-o cu toate
trebuințoase apărării naționale, Mi-a adus
sebită mulțămire.

uterea militară și nelncetata propășie a în-
e noastre organizațiunii naționale ne cheză-
esc printre state situațiunea ce se cuvine re-
ului nostru.

multămesc pentru munca desfășurată în
și sesiune și pentru concursul călduros pe

care l-ați dat guvernului și rog pe Atopternicul
să reverse asupra României binefacerile cerului.

Carole.

Majoritatea a primit cetirea mesajului cu
aplaude.

D. Ferechide, președintele camerei, a urât de-
putaților petrecere bună de sărbători.

Scrisori din București.

Limba română în școlile străine particu-
lare. — O nouă expoziție a tinerimei ar-
tistice. — Albanezii din București și revo-
luția din Macedonia.

București, 12 Aprilie.

De multe ori în ziarele din România s'au ri-
dicat glasuri în contra felului cum se predă în
școalele particulare străine limba românească. Atât
în școalele primare ungurești, cât și în cele nem-
ești și bulgărești acest studiu este neglijat și ade-
seori întâlnești copii din clasele mai înaintate, cari
abia știu să citească românește. Conform legilor
și regulamentelor în vigoare, studiul limbii ro-
mâne este însă impus în toate școalele. Copiii
cetățenilor români cari urmează cursurile acolo
sânt obligați la finea anului să facă examene la
școlile statului.

Directorii școalelor particulare străine însă, spre
a ascunde slabul progres ce-l fac elevii în limba
română se feresc de a l înscrile la examene. Ast-
fel acești elevi absolvă clasele primare, lipsindu-le
adeseori cele mai elementare cunoștințe. Spre a
pune capăt acestei stări de lucruri, ministerul de
culte și instrucție din București a publicat o cir-
culară, prin care pune în vedere directorilor școa-
lelor particulare că se vor aplica pedepse aspre
fără de toți aceia cari nu vor înscrile pe copiii
români la examenele de fine de an. Aceste pe-
depse sânt: Amendă, socolirea și depunere ab-
sentă în fața elev, dela exonerarea examenului
public cu punctea în vedere ca
li se va reușe autotuzia de
m caz de repetare a abuzurilor, și în anii vor
li înscrili din nou la școalele statului. Pentru a
se putea exercita un control căm eficient, di-
rectorii școalelor străine vor trebui să înainteze
până la înălț Malu lista tuturor elevilor români
înscrili la școalele conduse de d-ny

Măsura e cât se poate de bună. Căci în ade-
văr felul cum se predă studiul limbii și al isto-
riei române în școalele străine, este cât se poate
de condamnabil. Românește de bine de rău copi i
știu să vorbească. Dar istoria țării lor n'o cu-
nosc. În școalele germane din Dobrogea de
pildă elevii știu foarte bine istoria Germaniei,
predată în chip tendențios. Cât pentru faptele
vechilor voievozi români, acestea sânt lăsate pe cel din
urmă plan. Și toată strădania institutorului român
rămâne fără de nici un rezultat, căci tot ce face
acesta, dascălii străini vin și surpă ca stafiile
rele faimosul zid al meșterului Manole. De altfel
și revizorii școlari sânt de vină. Ar trebui să vi-
ziteze mai des aceste școale, să asiste la cursuri
și stă stea în ajutorul dascălului român.

Eri s'a deschis, supt patronajul A. S. R. Prin-
cipesei Maria și în prezența M. S. Reginei Eli-
saveta a României, a noua expoziție a tinerimei
artistice. Această expoziție marchează un nou pas
în modestul progres artistic din țară. Tinerimea
artistică, după îndelungate obstacole, a ajuns să
aibă astăzi localul ei propriu. Fosta panoramă a
Griviței, complex transformată și aranjată și-a
găsit o întrebuintare demnă și folositoare în
acelaș timp: Ea e astăzi localul de expoziție al
Tinerimei artistice. Din actuala expoziție re-
marcăm: În halul central: Un bust al M. S. Re-
gina Elisabeta de sculptorul O. Spaethe, busturi
de Fritz Storck, Filip Masin și o sculptură foarte
curioasă de Brincuş. Sânt apoi statuetele lui
Mircea și caii lui Ar. Iliescu. Tot aici sânt ex-

puse și câteva admirabile tablouri decorative de
d-na Cutrescu-Storck.

În sala cea mare găsim *O iarnă de Verona*,
Hamalii de Steriade, un nud de d. Mirea, un
panou decorativ de St. Popescu și altul de Ver-
mont. Sânt apoi tablouri cari se impun prin arta
lor de d-nii Strîmbulescu, Kimon Loghi, Murnu,
Grant și d nele Stork și Popea. În sala din dreapta,
pe lângă pânzele d lor Teodorescu Slon, Segal și
Luchian, găsim admirabilele pânze ale dlui Ca-
mil Ressu, care expune pentru prima-ooră.

M. S. Regina expune filele unei noi B-bili, iar
A. S. R. Principesa Maria două acvare cu cri-
ni. O expoziție retrospectivă a defunctului An-
dreescu completează ansamblul acestei a noua
expoziție a tinerimii. După cum am arătat des-
chiderea acestei expoziții a avut loc ieri.

La intrarea M. S. Reginei și A. S. R. Prin-
cipesei Maria în halul central membrii tinerimii ar-
tistice le-au făcut o frumoasă primire. D. Verona
a întâmpinat pe suverană și pe moștenitoarea
tronului, salutându-le în cuvinte alese și arătând
progresele, cari au fost realizate în România de
artele plastice. A arătat străduințele tinerimii ar-
tistice până când a putut să învingă indiferența
publicului și a adus omagii Suveranel și A. S.
R. Principesei Maria pentru sprijinul pe care ne-
contenit l-a dat tinerimei artistice. A terminat dis-
cursul, făcând călduroase urări pentru dinastie.

Revoluția din Albania, începută supt pretextul
ca Albanezii vor să reîntroneze pe Abdul Ha-
mid este urmărită cu mult interes de Albanezii
stabiliți în România, dintre cari mulți au legă-
turi de prietenie cu șefii Albanezilor din Mace-
donia. În București Albanezii au o societate
a lor, *Baschini*, care are în programul ei înscrisă
și lupta pentru ridicarea culturală a albanezilor
din imperiul otoman.

Această societate și a țării eri adunarea gene-
rală supt președinția lui Toma Clani

Albanezii au discutat actuala situație creată
populațiunii albaneze în Macedonia și în țara
și în țara morală a celor cari luptă pentru
e alinarea poporului lor. E de remarcat că Alba-
nezii de aici protestează în contra afirmărilor că
revoluția din Macedonia ar li permite în ve-
derea reauzării lui Abdul Hamid pe tron. Și
susțin că aceea este o revoluție națională, con-
știență.

Membri societății, în discursurile lor au mul-
țumit autorităților românești pentru ospitalitatea
ce li s'a dat în România. Au adus viii mulțu-
miri I. P. S. Metropolitului Primat pentru că a
dat unui preot binecuvântarea de a sluji în
limba albaneză. Au votat apoi o moțiune, prin
care invită pe albanezi de aici să sprijinească
acțiunea celor din Albania. *Corresp.*

Scrisori din Paris.

Marcel Prevost la Academie. — Ce face
d'Annunzio? — Roosevelt și Mounet-Sully.
— »Coriolan« la Odeon.

Cu mare solemnitate a fost primit ieri, Joj,
noul membru al academiilor franceze, Marcel Pre-
vost. Cunoscutul scriitor a fost ales în locul ră-
mas vacant prin moartea lui Victorien Sardou,
ilustrul autor dramatic.

El și a ținut cuvântarea vorbind despre înain-
tașul său, analizând cu multă înțelepciune opera
dramatică a ilustrului său predecesor și schițând,
în câteva linii, viața plină de greutate pe care a
dus-o Sardou înainte de primele-l succese și apoi,
traul său de mai târziu.

I-a răspuns academicianul Paul Hervieu, care a
lăudat pe Marcel Prevost dela începutul carierei
sale, când autorul lui »Demi-veerge« era un simplu
funcționar într-o regie de tutun dintr-o provincie
oarecare.

Apoi, Paul Hervieu analizează opera lui Pre-
vost: »Ceeace lovește întâi pe cercetătorul ope-

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună. **SUC. EMMER FERENCZ**
Marca lanț. **Welsmayr Ferencz**
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

rei d-voastră e predominanță de loc pe care ai dat-o sexului feminin și care se remarcă întâi din volumele cari poartă numele eroinei: *Chonchette*, *Mademoiselle Jaufre*, *Consine Lara*, *La princesse d'Erminge*.

Hervieu a încheiat spunând că activitatea noului academician e considerabilă.

Printre cei cari au asistat la această rară sărbătoare — căci nu sânt așa de dese recepțiunile de academicieni — au asistat, afară de multe personalități ale lumii literare și artistice franceze, și mulți invitați străini. Printre ei, s'a remarcat prezența celebrului scriitor italian Gabriele d'Annunzio.

D'Annunzio va sta în Paris mai multe luni. El a încheiat un contract cu un director de teatru parizian ca să scrie o comedie din viața modernă. Totodată, el e pe cale să publice, în franțuzește, un roman din viața lucrătoarelor de croitorie. Ca să studieze această viață îi trebuie cel puțin șase luni de cercetări prin atelierile din Paris.

»Cercelările« acestea trebuie să-i fie foarte plăcute ilustrului scriitor, în orice caz, mult mai amuzante decât cercelările arhologice pe cari le-a făcut mai acum doi ani ca să scrie cunoscutul său... »Insucces, »Fedra«...

La »Comedia Franceză« s'a jucat aseară »Oedip roi«, tragedia lui Sofocle, în care marele tragedian Mounet-Sully are una dintre cele mai minunate creații ale sale. La reprezentarea de aseară, care a început cu o comedioară de Misset, a asistat și fostul președinte al Statelor Unite, Roosevelt. O mulțime imensă l-a așteptat în fața »Comediei« și l-a salutat cu urale. Înăuntrul ei era așteptat de Jules Claretie, administratorul comediei, însoțit de Silvain, unul dintre cei mai cunoscuți societari.

Roosevelt a urmărit cu multă atenție jocul artiștilor. De altfel, »Oedip roi« s'a dat în cinstea lui. Fostul președinte al Statelor Unite e un admirator al lui Mounet-Sully și și exprimase dorința să vadă pe Mounet-Sully în celebra tragedie a lui Sofocle.

Roosevelt a aplaudat îndelung, rămânând în sală tot timpul cât a durat ovațiile făcute lui Mounet-Sully.

Consacrându-și prima seară Comediei-Franceze, ex-președintele Statelor Unite dovedește că e un om de gust. Și a fost bine răsplătit, căci a asistat la un spectacol pe care nu l putea vedea decât pe prima scenă franceză și al cărui egal nu există nicăieri, nici în lumea nouă, precum n'a existat nici în lumea veche!

La al doilea teatru francez, la Odeon, a început să se joace *Coriolan*, dramă istorică în 25 de scene, de William Shakespeare.

În interpretarea dramei Shakespeareiene rolul principal e al celui ce pune piesa-n scenă. André Antoine, directorul Odeonului, care a surprins prin felul cum o montat *Iuliu Cesar* și *Regele Lear*, a conceput, pentru *Coriolan*, o punere în scenă cu totul originală.

El a făcut numai două antracte, în toată piesa, așa că cele 29 de tablouri se succed unul după altul, fără să întrerupă spectacolul. Reprezentarea, la Paris, a lui »Coriolan« constituie un eveniment artistic de o mare importanță.

Mai puțin vestiit decât *Hamlet*, *Regele Lear*, *Iuliu Cesar*, *Romeo și Julieta*, *Machbeth* sau *Othello*, piesa ce se joacă acum la Odeon, constituie totuși una din capodoperile lui Shakespeare.

Ea e interpretată de artiști de mare valoare — deși tineri — ca Joubé, Gretilliat, Bernard și alții.

Ca și »Oedip roi« la Comedia Franceză, nu cred că se va mai fi reprezentat vreodată cu mai multă artă *Coriolan* al lui Shakespeare. Mă gândeam, privind tablourile cari veneau altădată:

— Unde sânt vremurile marelui Wil când decorul se mărginea la un simplu carton pe care sta scris: »Aici e o pădure« sau »Aici e un castel?«...

Se va fi gândit oare vreodată Shakespeare că vremea va face ca o reprezentare a sa să fie jucată așa cum o vedea el în imaginația-i extraordinară.
Tristan.

Campania electorală.

Părintele Terențiu Oprean în cercul electoral Zichyfalva.

Ziua de 24 Aprilie va rămânea o zi memorabilă în analele luptelor purtate în Bănat pentru limbă și naționalitate.

Dacă nu ne înșelăm în presemnele de Duminică, în scurt timp avem să vestim lumii românești, că și bănațanul de pe pustă s'a trezit din amorțeala de sute de ani, că s'a scăpat în sfârșit de lanțurile grele în care acest popor blând singur s'a încătușat, și că la urma urmelor și poporul de aici urmează fraților săi de prin Ardeal și Arad; — cutează să fie aceea ce Dumnezeu l-a lăsat să rămână veacuri de arândul: români buni cu inimă și sprijinitori ai aspirațiilor neamului românesc.

Cercul Zichyfalva se află în comitatul Torontal și este locuit afară de cei vreo 120 de alegători unguri și 200 funcționari numai de români, sârbi și nemți, cari reprezintă împreună vreo 2000 de voturi. Dacă în urma alianței cu nemții și sârbi, alegătorii își vor face datoria, izbânda candidatului național se poate considera sigură.

Cercul a fost până acuma reprezentat de contele Karacsony Jenő, un oligarh, risipitor, care n'a făcut în viața lui nici un serviciu poporului.

Partidul național înțelegând rostul vremii, a candidat în acest cerc pe meritosul părinte Terențiu Oprean, paroh în Cenadul sârbesc.

Părintele Oprean și-a desfășurat steagul în comuna Banloc Duminică, în 24 Aprilie. Însoțit de advocații Dr. Demetrie Chiroi (Becicherec), Dr. Liviu T. Ghilezan (Modos) și de simpaticul naționalist german advocatul Dr. Peter Kausch (Modos) candidatul naționalist a sosit cu trenul dela orele 10 de către Becicherec. — Sosind la gara din Banloc, mare a fost uimirea celor sosiți, când în loc de a întâmpina pe obișnuiții slugi ai grofului, sânt primiți cu banderiu de 40 câlăreți iar în frunte cu harnicul învățător din Borcan, advocații din Deda Dr. Ioan Damian și Dr. Aurel Iancu o mulțime de țărani fruntași, însufleșiți și veseli, că au putut scuti lanțurile rușinii și au știut așa unica cale ce duce spre mântuire...

Învățătorul Borcan, mândru că poate conduce o ceată atât de aleasă, salută cu cuvinte alese pe părintele candidat și emoționat de însemnătatea momentului constată faptul, că iată, s'a prezentat și în acest cerc uitat până acum un candidat român.

Părintele Oprean, aduce mulțumiri pentru primirea impozantă ce i-s'a făcut, după ce apoi convoiul de 28 trăsuri pleacă spre comună, în frunte cu călăreții împodobiiți de sărbătoare: o privesc înălțătoare, o paradă, fără seamăn, cum numai bănațeii o știu face.

Sosiți în comună, candidatul național, suita sa, și poporul a ascultat sfânta slujbă, iar după aceea, s'au adunat pe piața dinaintea Sf. biserici, unde a fost anunțată adunarea. — Au luat parte mai bine de 1000 de inimi românești, cari s'au veselit de cele auzite și s'au unit în nădejdea unui viitor mai bun. — Banlogenii în frunte cu preoții lor Petru Cherla, Teodor Petcu, Filip Pop, învățătorul Nicola Ion și tinărul învățător a cărui nume ne-a scăpat, partoșenii reprezentați prin părintele Trișon Cocora, un tinăr simpatic și mai mulți țărani de frunte, lume multă în așteptare încordată...

La propunerea advocatului Dr. Liviu Ghilezan adunarea se constituie, fiind ales președinte advocatul Dr. Ioan Damian din Deda, iar notari advocații Dr. Dem. Chiroi și Dr. Aurel Iancu.

Rugat fiind de președinte, părintele Oprean își desfășură programul și întrerupt de nenumărate ori de aclamările însufleșite ale alegătorilor, arată poporului starea de plâns, în care a ajuns numai pentru că și-a ales în trecut deputați străini de neamul nostru, cari numai la ei înșiși s'au cugetat, dar nu și la bietul popor, care și-a pus încrederea în dânșii. — Vorbește despre sufragiu universal, despre apărarea instituțiilor culturale, și atacă pe contele Apponyi cu mult succes.

Urmează învățătorul Petru Dorcan, care în dulcele limbaj bănațenesc mulțamește candidatul național pentru ținuta sa și promite în numele poporului adunat, că îl vor sprijini din răsuputeri, la ce apoi președintele publică hotărâ-

rea adunării adusă unanim că să se facă petrecere la datura părintelui Oprean și îl va însoți în bandă.

Luind cuvântul advocatul Dr. Ioan Damian din Modos, ca cunosător a împrejurărilor, face apel calduros către alegători, să nu se lase unul pe lângă candidatul național ungur, făgăduelle și băutura contra astfel de mijloace, vrea să abată din calea cea adevărată. — Propune să se constituie un comitet local electoral de 12 membri și să se prezinte dlui învățător Petru Borcan în persoană următorii țărani fruntași: Muia Simeon, Jebedia Cioclovian, Iosif Marta, Gheorghe Cioclovian, Strizoe, Ilie Perici, Ion Chițiescu, Marta, Gheorghe Gheзда, Nicolae (Isac), Gheorghe Iorga și Chiu Triban.

A vorbit după aceea în limba germană și simpaticul avocat naționalist german Dr. Peter Kausch. Atinge apoi din trecutul națiunii germane din cândva școale de model, până și acum iar acum afară de sașii din Ardeal și de desăvârșire de instituțiuni culturale și științifice și în mână nici în școalele primare nu e încă un elev. Este viu aclamat din partea alegătorilor cărora le aduce la cunoștință pactul de înțelegere între naționalități, care impune tuturor sprijin reciproc la alegeri.

Între urările mulțimei președintele național, apoi alegătorii s'au despărțit și se vor întări în simțul lor național mași de cele auzite.

Candidatul național cu suita sa a vizitat preoții din loc unde a fost dragoste frățească a luat apoi în ospitalitate comună cu inteligența din loc, unde până la sfârșit o armonie desăvârșită a contribuit și obicinuitele toaste avânt.

După masă oaspeții au cercetat casa a țărănilor fruntași din loc Iosif Marta Simeon, unde au fost primiți cu mare cum primește la români frate pe frate.

Au mai cercetat apoi și casa harnicului învățător Petru Borcan, de unde convoiul pleacă către gară însoțit din nou de banderiu în te de amiază.

Candidatul național adânc impresionat de iubire și însufleșire, mulțamește întru curs poporului adunat și petrecutul și activitatea naționale ale corului improvisat la zborul lor săi un adio până la proxima revăzătoare.

Pe străinii i-a cuprins o spaimă vădită și știu cinsti românii pe ai săi. Mare le că pierd cu desăvârșire terenul de știință.

Partidul național însă privește cu încredere în viitor, căci un popă românesc va fi în viața noastră pe cunoscutul găzduitor a Spania.

Candidatul național după Paști va vizita satele din cerc unde este așteptat cu dragoste și însufleșire. Programul adunării publice în timpul cel mai scurt.

Candidat român la

Alegătorii din cercul electoral al comunei tinut astăzi, Duminică, în 24 l. c., au candidat în fruntașa comună Cacova.

Cacova, — care nu de mult a fost un frumos praznic sfânt al neamului nostru, la sfîntirea pompoasei biserici, care cu vînt poate rivaliza întru toate cu cele din Sibiu a fost azi martoră și la o grandioasă nifestare națională.

Adunarea de azi este o vie dovadă că Oravițel din nou e al nostru. Însufleșit și ne dă nădejde pentru o viitoare înălțare și lumină.

Comitetul central a plecat din Oravița în mai multe trăsuri atașându-se la înfruntarea întregii inteligențe românească.

Apropiindu-ne de drumul ce duce la Oravița teni ne lesă în cale vreo 25 trăsuri și călăreți din Broșteni și ne primesc cu simț și cu strigăte de bucurie apoi se alătură la convoiul nostru.

hotarul comunei Greovaș alți călăreți și alte
ne ies în cale și din nou încep aclamă-
strigătele de bucurie, la podul Greovașului
steaptă fanfara comunală, care intonează la
noastră »Deșteaptă-te române«.

sunetul fanfarei și în uralele și aclamă-
sunet de sfârșit ale poporului nostru, înaintăm
lin spre comună. În capul satului ne aș-
bătrâni, femei, juni, tineri apoi se alătură
la conductul nostru. Înaintea bisericii ne-au
mat din nou între bubuitul treascurilor.

ceva înălțător să vezi o comună mare în
toare. Femeile și-au așternut covoarele
pe ferestrelor și pe fiecare casă puteai ve-
placardele comitetului național iomân.

teovașenii, încă s'au alăturat la convoiul no-
cu muzică cu tot.

Greovaș până la Cacova am mers numai
In hotarul comunei Cacova un alt ban-
ne primește și alte trăsuri ne ies în cale.
podul Cacovei și mai multă lume bineven-
pe alesul nostru pe d. Dr. Ioan Nedelcu
al comunei Cacova care intra în comuna sa
în ziua de Florii ca și Christos în cetatea
limului — îl coboară din trăsura pompoasă
roagă să se urce în carul de triumf tras de
boi.

și la locul adunării comitetul ocupă locul
dial pe tribună și o mare românească cam
mii de oameni așteaptă nerăbdătoare cuvân-
domnilor.

protopop Alexandru Popovici deschide a-
rea de candidare, dând cuvântul d-lui Dr.
Cornean care zugrăvește alegerile trecute,
recomandă de candidat pe d. Dr. Ioan Ne-
advocat în Oravița.

Nedelcu primește candidatură și și desfă-
numa decât programul. Vorbirea d-lui Ne-
a fost viu aplaudată și des întreruptă de
te să trăsască și »jivlo« — de români și
și Crașoveni.

și d-lui Nedelcu vorbește preotul Petru Ber-
Lecaș, apoi d-lui Dr. Mihail Grosan și în urmă
Gheorghe Jianu, care mulțumește în urmele
orului comitetului pentru osteneala făcută —
une omagiile poporului înaintea candidatului
deputat — apoi cetește o poezie ocazională
scrită d-lui Dr. Nedelcu compusă de un june
Broșteni.

Drept încheiere d-lui președinte Alexandru Po-
povici mulțumește poporului pentru participare
roagă să se depărteze în liniște ca să nu se
estece jandarvil între noi și să ne strice im-
esia aceasta bună — de însuflețire și de ma-
estare națională.

Fanfara începe iar un marș apoi se înșiră con-
c, anul de trăsuri — și lumea se împrăștie în cele
cacova întru părți ale vântului.

Adunarea de azi este o dovadă că a reînviat
insuflețirea de pe timpul alegerii regretatului Bre-
ceanu. Adunarea de azi ne-a dovedit că alegă-
torii din cercul Oraviței vreau să ștergă rușinea
zastrului din anul trecut. Azi alegătorii din cer-
Oraviței au dovedit că sunt conștienți de che-
narea lor și urmând însuflețirii de azi vor duce
la izbândă steagul nostru național.

Augurii cel buni nu ne lipsesc — ca la sosirea
noastră în Greovaș — doi vulturi mari — au-
gurii vechi Rome, admirați rotindu-se în dea-

supra noastră — însuflețirea strănepoșilor lui
Traian — cari vreau să și aleagă pe tribunul lor.

Acum numai înainte pe calea începută — și
sântem convinși că alegătorii din cercul Oraviței
— vor dovedi la alegerea că și în cete politice
»Tot Bănatu i fruntea!«
Astra.

Vaida — candidat la
Șomcuta-mare.

Din Șomcuta mare vine o veste îmbucu-
rătoare: adunarea electorală a alegătorilor
români din cercul Șomcuta-mare a hotărât
între aplauze și urale nesfârșite candidatura
fostului deputat al Ighiului, Dr. Alexandru
Vaida-Voevod, căruia i-s'au făcut ovații fur-
tunoase.

Adunarea a fost prezidată de Nicolae
Nilvan. La adunare au asistat câteva mii de
de țărani. Cel dintâi a luat cuvântul vene-
rabilul președinte al partidului național-ro-
mân d. Gheorghe Pop de Băsești, recoman-
dând pe d. A. Vaida.

D. Dr. Vaida ia cuvântul și desfășură pro-
gramul partidului național, arătând că acest
program se află în congruență cu interesele
tronului precum și cu interesele popoarelor
țării. Mai vorbesc părintele Lucaci și Dr.
T. Mihali. Mulțimea îi ascultă ca fermecată.
Adunarea se încheie cu juruințe de solida-
ritate în luptă energetică.

In cercul Cărășeului.

Bărbații de încredere și alegătorii cercu-
lui electoral al Cărășeului (comit. Sătmar)
sunt rugați a se prezenta pe a treia zi de
Paști, la 2 ore după amiază în curtea casei
parohiale din Lipău (Sz-Lipău) unde d. Con-
stantin Lucaci candidatură partidului nostru
și va desfășura programul și se va întregi
comitetului. *Borșești, Aprilie 1910. Gheorghe
Șala, președ. comitetului executor.*

Candidat german național la
Biserica-Albă.

Din Biserica-Albă ni se scrie:

Eri în 24 Aprilie n. 1910 și a ținut dl Edmund
Steinacker, candidatul partidului popular german,
vorbirea de program în orașul Biserica-Albă. A
avut o primire impozantă și însuflețită. Sânt
semnele vremii, că și emiil noștri se mișcă, deși
după cum le este firea — cam greoi.

În vorbirea sa a atins toate chestiile politice,
cari așteaptă rezolvire și a stors admirația ascultă-
tătorilor prin expunerea clară și prin o logică
neresturnabilă, cu care a tratat toate chestiile.
S'a declarat aderent al sufragiului univer-
sal, egal, secret și după comune. Cere în-
troducerea limbii materne la instanța primă ju-
decătorească și în administrație și egala îndrep-
tărire conform spiritului legii de naționalități, de-
clarându se întru toate aderent al partidului de
naționalități.

Vorbirea aceasta foarte frumoasă a redat-o în
limba sârbească dl avocat Dr. Sava Banici, iar
în limba românească fostul primar al orașului
dl avocat Ioan M. Roșu, cunoscutul luptător
naționalist.

Dl Roșu spune între altele, că idela națională
pornită odată din cel mai cardinal drept natural
nu se poate opri prin mijloace meșteșugite și
și cine vrea să o facă aceasta se asemănă cu
acela, care vrea să oprească cursul Dunărei. Se
bucură, că i s'a dat o așa frumoasă ocaziune,
de a putea mulțami alegătorilor săi germani
pentru încrederea dovedită la alegerea sa de pri-
mar. Sprijinește dar din toată inima pe dl Ed-

mund Steinacker, nestorul mișcării naționale a
germanilor din Ungaria.

Urcă apoi tribuna dl Reinhold Heegu, care
prin cuvântarea sa energetică stoarce frenetice
aplauze din șirile ascultătorilor.

La banchetul ținut din acest prilej s'a remar-
cat de neosebn dl loța Georgevits, dând dovadă
de un puternic talent oratoric.

Așteptăm dela toți românii, cari aparțin cer-
cului electoral Biserica-Albă, să și facă datoria
de români conștienți, sprijinind pe dl Edmund
Steinacker, care ne apără limba și legea și care
ca om puritan, a luptat și jertfit o viață în-
treagă pentru întruparea ideli naționale.

Un alegător.

Desmințiri — îmbucurătoare.

Din cercul *Beiușului* ni-se trimite următoarea
desmințire:

Cele publicate în »Belényesi Ujság« sânt min-
ciuni cu tendința de a ne creia nouă învățători-
lor ajutoarați de stat — o poziție critică.

Nu e adevărat, că m'aș fi înscris în »partidul
muncii«, sau aș fi luat parte la adunările acestui
partid.

De altcum apucătura aceasta a celor din »par-
tidul muncii« de a și înscrie membrii — fără știrea
și învoirea lor, e deja bine cunoscută. *B. Lazuri,
1910 April 24. Cu toată stima: Georgiu Neagu,
Învățător gr.-or. rom.*

Dezertori.

Din cercul *Cocotei* ni-se scrie: »La constitui-
rea partidului muncii au luat parte din comuna
noastră Secean: Milan Mariș, de origină țigan
din Iarmota-mare, ducând de bot și pe nevred-
nicul nostru episcop Ion Raini, numit și Brodina
lui Rista. Au mai luat parte și Aron Iechii, un
om zăbunil care nu mai știe de capul lui Ghe-
orghe Rușei cu fiul său, doi bălăuși fără pe-
recne. Rușine să le fiel!

Din cercul *Lipovei* ni-se comunica prin
telefon;

Azi s'a constituit aici partidul muncii și
s'a făcut totodată și candidarea, în per-
soana lui Dr. Niamezny, fisc comitatens
în Timișoara. Adunarea ni-a oferit nouă
românilor un rar prilej de rușine și umi-
lință. Supt conducerea dlui Voicu Hamsea,
fostul protopop al Lipovei și actual direc-
tor executiv al »Lipovanei« s'au prezentat
o mulțime de preoți, învățători și alegători
români. Am observat între dânsii pe urmă-
torii uitați de sine: Dr. Rudnean medic în
Timișoara, (ginerile lui Voicu Hamsea)
Atanasiu Suciu preot Labășinț, T. Luțai
preot în Checheș, I. Bencecan, preot Pe-
târs, N. Ganea preot Crivobara, A. Martin
învățător în Dorgoș (acesta Ceat a făcut
scandal) și alții pe cari nu-i cunosc cu nu-
mele. Candidatul s'a declarat de *tiszalst*,
în cuvântarea sa de program. I-a răspuns
exprotopopul Voicu Hamsea, asigurându-l
de sprijinu-l și voturile românilor.

Purtarea protopopului a stârnit adâncă
indignare, pentru că cu câteva zile mai ina-
inte a amblat pe acolo naționalistul Orendi,
vrînd să candideze, însă în urma declara-
țiilor în doui peri a protopopului a renun-
țat la candidatură.

Din cercul *Ceichel* ni-se trimite următoarea des-
mințire:

Rog să binevoiți a rectifica că d. Dr. Ioan
Iacob tânărul avocat nu e dezertor. D sa e în

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti**
fabricanți de mobile în Marosvásárhely, se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din:
2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane.**
Tot aceași cu toalete în 3 părți **400 coroane.**
Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului.
In provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. - Să fim atenți la firmă!

partidul național român, cauza dlui Dr. Iacob o am descris »Luptei« din ce motive au urmat o bănuială că ar fi dezertor — dar a fost la mijloc o greșală, așa cu care am fost interesat de ținta dlui avocat am aflat starea adevărată, pentru acela mă și adresez cu aceasta rugare.

Vă mai aduc la cunoștință că în cercul Celca Korda Andor candidează cu program justhrist în deplină tăcere, și numai după Paștile noastre va începe turneul. E foarte popular — dar și șiret!

Inger Soliman încă va candida, dar nu se știe cu ce program.

Topa-de-sus, 24 Aprilie 1910. Cu stimă: *Vasile Pan*, preot rom.

Candidați unguri.

Din *Déva* se telegrafiază că Hollaky Artur, candidatul partidului guvernamental, ajungând în turneul său electoral la comuna ungurească Lozsad, — femelle l-au eșit în cale îmbrăcate toate în doliu și aducând un sicriu deschis. Bărbații nu s'a zărit nici unul.

Hollaky s'a întors fără să mai fi intrat în comună.

În *Orăștie* și a rostit vorbirea de program candidatul guvernamental Dr. Farkas Pál, vorbind și despre chestiunea — *valahă* și debitând vechea sa teorie despre țărânie exploatăată și agitatori exploatăatori. A luat cuvântul și preotul sas Iuliu Orendl, asigurându-l pe Farkas de sprijinul alegătorilor sași.

Ținuta alegătorilor români e energică.

Situația politică.

Arad, 27 Aprilie.

Liga votului universal.

Ieri s'a constituit în Seghedin cea dintâi secție provincială a Ligei votului universal. La constituire au luat parte vre-o 500 de cetățeni.

Adunarea a votat o rezoluțiune prin care se cere introducerea grabnică a votului universal, egal și secret.

La 8 Mai va avea loc o mare întrunire publică prezidată de baronul Bánffy. Va lua cuvântul și sociologul Józsi Oszkár.

»Reichspost« — contra lui Tisza.

Numărul de azi al ziarului »Reichspost« publică la loc de frunte un articol energic în care îl atacă pe contele Tisza pentru politica lui de *duplicitate*.

»De pe buzele lui curge miere — scrie »Reichspost« între altele — când se închină înaintea înaltului personaj, pe care — în vremea coaliției — era dator patriotică să-l ataci și să-l insulti. Contele Tisza laudă deopotrivă pe Rege și pe kossuthiști. Se însuflețește pentru 48 și se linguește pe lângă dinastie. E de mirare cum acest consilier intim poate să fie, după cum o cer împrejurările, când iperloial, când aproape răsvrățitor«.

Satisfacție lui Apponyi.

Consiliul comunal al Timișorilor a grăbit să exprime contelui Apponyi indignarea sa adâncă pentru atacurile de cari a avut parte Duminecă, în numele consiliului comunal, primarul Telblsz i a adresat o telegramă de acest cuprins. Contele Apponyi, se zice, a fost adânc mișcat.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 26 Aprilie n. 1910.

— **A. S. R. prințul Carol al României la Constantinopol.** O telegramă din Constantinopol anunță că Vineri, la ora 11, prințul Carol, care face o călătorie în Egipt ca vaporul »România«, a sosit în capitala Turciei.

În tot timpul călătoriei, prințul a fost bine dispus și la intrarea vaporului în Bosfor a stat la comandă, cerând explicațiuni d-lui căpitan Tăuț, comandantul vasului.

Imediat după debarcare, prințul, însoțit de guvernul Moerlein a vizitat în trăsură cartierul Pera și Galata.

La ora 1 a luat masa pe bord în societatea d-lui Popovăț, directorul serviciului maritim român și a comandantului vasului.

După masă, a vizitat diferitele curiozități ale orașului, apoi s'a imbarcat pe vapor și a plecat spre Pireu.

— **Excursiunea e'evilor liceului din Brașov.** Din București ni-se scrie: Eri (Sâmbătă) la orele 11,15 dim, a sosit în Capitală un grup de 20 elevi ai liceului din Brașov, împreună cu domniile profesori Dr. Lacea și Dr. Blaga, la cari s'a alăturat și domnul profesor Precup dela gimnaziul pin Blaj. Pe peron, excursioniștii au fost întâmpinați de d. I. Menc'u din partea direcțiunii liceului »Francez-Român« și de câțiva studenți ardeleni. Elevii au fost conduși la liceul francez, unde împreună cu elevii institutului și d. G. Popa-Lisseanu, directorul institutului au luat masa. După amiază excursioniștii însoțiți de d. Popa-Lisseanu, au vizitat Mitropolia, Muzeul de științe naturale, Academia, Bis. »Doamna Bănașe«, Ateneul, Camera deputațiilor etc. Aseară excursioniștii au fost găzduiți tot la institut, iar azi dimineață au luat trenul de Constanța, de unde vor pleca prin Constantinopole la Atena.

— **Devastarea redacției ziarului »Humanité«.** Din Paris se anunță că Sâmbătă seara un mare număr de demonstrații au năvălit în redacția ziarului »Humanité« unde au devastat totul și au tăiat liniile telefonice.

Demonstrații au intrat apoi în tipografie unde au stricat zațul numărului ce se tipărea pentru azi. Poliția intervenind a operat numeroase arestări.

Autorii devastări sunt adversarii politici ai socialiștilor exaltați prin campania electorală.

— **Revoluția albaneză.** Știrile mai noi ce-au sosit la ministerul nostru de externe vestesc o nouă creștere a mișcării revoluționare din Albania. Trupele turcești nu mai sunt în stare să țină piept cu răsculații.

În cursul zilei au sosit următoarele telegrame:

Constantinopole, 25 Aprilie. După știri pozitive 10.000 de albanezi sunt în luptă în contra a opt batalioane de soldați de ieri dimineață lângă Simlla, în sangiacul Prishtina, pe drumul Verisovici-Prizrend.

Salonic, 25 Aprilie. Arnăuții au atacat poșta care face serviciul între Verisovici și Prizrend. O luptă a început între arnăuți și trupele cari păzesc drumul.

De ambele părți sânt pierderi retras pe înălțimi. Domnește mare rend. Două batalioane au plecat din Verisovici.

Constantinopole, 26 Aprilie. De război a dispus mobilizarea de rezerviști cari vor fi concentrați în orașele Trapezunt și Smyrna, de pleca în ținuturile răsculate.

— **Votarea bugetului în Londra** se telegrafiază că în azi Camera comunilor a votat tureti contra alor 242 bugetul guvern. Irlandezii au votat cu guvernul.

Ministrul de finanțe Lloyd a mare discurs, primit cu aplauz. Situația guvernului s'a întărit.

— **Condamnări și deportații** în procesul membrilor revoluționari ai comitetului moscovit, patru au osândiți la deportare, 14 la închisoare reață de tipuri diferite. Intre acești Watson a fost osândit la 16 luni. El fost achitați.

— **O conferință a lui Peary.** În tătă zile a lunii Mai exploratorul Pe la Berlin să țină o conferință despre la Nord. Afară de Berlin exploratorul vorbi în nici un oraș al Germaniei. El va veni la Viena, pe urmă Petersburg unde de asemenea va țină câte o conferință.

— **Jefuirea catedralei din Uspenski.** În trecut zilele trecute știrea despre jefuirea catedralei din Uspenski. În decursul anchetei pentru descoperirea pungașilor au ieșit mai multe jefuiri de biserici și mănăstiri. Se spune că tesaurul din Kremli al din Moscova a fost furat întreg. Camera de părere că tesaurul a fost jefuit însărcinați pe vremuri cu supravegheră cerut revizuirea averilor tuturor bisericilor. În Iaroslav s'a întâmplat un scandal predarea bisericii. Noul preot a refuză mească biserica, căci toate obiectele argint au fost furate iar pietrele au fost cu altele false. Tot atunci s'a aflat că reștea din Tschubovo a fost devastată și propriul călugăr.

— **O aventură de elită.** A făcut în cercurile aristocrației din Londra o baroneasă, soția baronului Forest. Noulul care de origine e austriac și vreme lungă în Anglia a fost răpătat de nentul Asthon, din regimentul al doilea. E interesant faptul că baronul a trimis urmărirea fugariilor pe doi dintre cei prieteni ai săi, Henry de Mercier și Gordon cari au și dat de îndrăgostit dar acești prinziind de veste au luat-o la fuga. Baronul înșelat e unul dintre cei au adeseori la masă pe regele Edward.

— **O ascensiune reușită la Jura.** În Paris se telegrafiază că aviatorul Darracut azi la 3 o ascensiune cu un motor câmpul de aviațiune din Juvisy și a ajuns un sbor asupra Parisului la o înălțime de 1.500 metri, mergând contra vântului destul de puternic. S'a coborât la 3 jum. la Bois de Vincennes și l-s'au făcut mari ovațiuni.

— **Catastrofa balonului Zeppelin.** Dintre cele trei baloane militare care au plecat Vinerea trecută din Köln și au ajuns numai unul a ajuns acasă, căci balonul Zeppelin a suferit o catastrofă.

Fotografiile cu electricitate a lui

DAJKOVITS

Pe timp înourat și întunecos sânt cele mai acomodabile
= »Saspalota« în Oradea-mare — Nagyvárad.

Fiind eshaureată ordinea de zi, preşedintele mulţimeşte celor prezenţi pentru interesul arătat cauzei şi îi invită a conlucra pentru prosperarea acestei instituţiuni importante.

Cu bucurie constatăm că preoţimea şi învăţătorimea şi au făcut datorinţa. Intre preoţi am remarcat pe: Eliseiu Dragalina, Gheorghe Popoviciu, Ioan Popoviciu, Patrichie Rădoiu, Panteleon Domil, Adrian Iancovici, Nichifor Lazar, Romul Zurchescu şi Ioan Imos. Invăţători: Iuliu Vuia, Ioan Rădoiu, Gheorghe Frana, Grigorie Laşa, Pavel Zurchescu, Solomon Bistrea, Maxim Dalea, Iosif Suba, Gheorghe Catana, Pavel Zumanca şi Amos Tulea.

Bună impresie a făcut la conferenţele anterioare prezenţa d-lor Nicolae Marin, Iosif Stoiene, Nicolae Zumanca, Dr. Nicolae Ionescu, Aurel Moaca, Dr. Dimitrie Cioloca, Dr. Gheorghe Sabonţiu, Ion Susoiu, Anton Seguens, Spiridon Şandru singurul preot din centru în conferinţele anterioare, Stefan Jian, Traian Ionuş, Vasilie Soichişa, Achim Miloia, Gheorghe Noaghea, Ştefan Otonoga, Cornel Sanjoan, Dr. Aurel Mihaescu şi a altor intelectuali, maestrii, comercianţi şi economi.

Este timpul suprem, ca în inimile intelectualilor noştri din Caransebeş şi jur să se sălăşuiască dragostea de jertfă pentru interesul obştesc al neamului. Au nu văd acei intelectuali cum comerţul românesc odinioară înflorit în Caransebeş, azi a dispărut cu desăvârşire; au nu văd cum întreprinderile economice străine ridică palate din exploatarea poporului nostru. Au nu vede clerul nostru central, ca azi mâne vom avea la Caransebeş episcop fără credincioşi, dacă nu vom năzu a înainta industria şi comerţul în popor.

Dorim să se ştie, ca aceia cari numai în căderul strict al oficiului lor tind aş împline datoria, iar de interesele obşteşti ale neamului, inimă nu au, nu sânt membrii folositori ai bisericii şi neamului şi ca atare să au îndreptăţirea a trăi din sudoarea neamului de ei uitat.

Să lăpădăm ori şi ce consideraţii şi să ne unim cu toţii pentru regenerarea economică, industrială şi comercială a neamului.

Cei buni şi conştienţi înainte, voi veţi binemerita de neam. *Amicul poporului.*

Piaţa grânelor din Aradul-Nou

26 April 1910.

Am avut iarăşi ploale, care ne-a venit de prios, nu ne-a adus însă nici o pagubă în sămănături. Din ţara întreagă sosesc cele mai bune veşti despre starea sămănăturilor şi dacă intemperii mari nu le vor strica nici de-aci înainte, vom avea o recoltă bogată cum de mult nu s'a pomenit.

S'a vândut azi:

grâu 300 mm.	10.50—	11.—
orz mm.	6.—	6.10
ovăş mm.	6.50—	—
secară mm.	7.50—	—
păpuşoi 500 mm.	5.30—	5.35

Preţurile sunt socotite în coroane şi după 50 kg

Bara de mărfuri şi efecte din Budapesta.

Budapesta, 2 Aprilie 1910.

Preţul cerealelor după 100. [kg]. a fost următorul:

Orzu nou

De Tisa — — — — —	26 K.	90
Din comitatul Albel — —	27	> 05
De Pesta — — — — —	26	> 80
Bănăţănesc — — — — —	26	> 40
De Bacica — — — — —	26	> 40
Secară de calitatea I. — —	16	> 80
Orzul de nutreţ, calitatea I.	14	> 75
Ovăş de calitatea I. — — —	14	> 90
Oncuruz — — — — —	11	> 70

BIBLIOGRAFII.

A apărut în editura librăriei Ciurcu, Braşov: Procent, Promil, interese, şi Teoria conturilor curente, ediţia a II-a de I. C. Panţu, profesor la şcoala superioară de comerţ, o carte de specialitate în extensiune de I—IX × 160 pagini, octav mare. Preţul este 3 coroane. Se recomandă funcţionarilor de bancă, membrilor din direcţiune, cenzorilor, preoţilor şi învăţătorilor noştri şi tuturora, cari au de a face cu băncile şi cu casele de păstrare. Se poate procura prin orice librărie sau direct dela librăria Ciurcu sau A. Mureşianu din Braşov.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare:

»Avel tragedie din popor« în 4 acte şi 2 tablouri, după un manuscris găsit a 1 coroană plus 5 fil. porto.

Dimitrie Onciul: »Românii în Dacia Trăiană« până la întemeierea principatelor (Chestia română) à 1 cor. + 10 fil. porto.

Proza ediţia II-a de V. Alecsandri Cor. 2— Mormântul unui copil ed. II a de M. Sădoveanu Cor. 2.

Din bibliotecă Minerva:

Nr. 73 *Suflete stinghere* de L. Marian 30 fil.

Nr. 74 *Conovalow*, de Maxim Gorchi 30 fil.

Nr. 75 *Siberiana* de Xavier de Maistre 30 fil.

Din bibl. teatrală:

Nr. 9 *Electra*, tragedie în 5 act. de Sofocle 35 fil.

»Viaţa Rom.« Nr. 1 şi 2 à 2 Cor.

»Luminisuri«, poezii de A. Stavri à 2 Cor.

»Schife şi amintiri« de D. D. Pătrăşcanu à 2 cor.

»Viforul«, dramă în 4 acte de B. Delavrancea Cor. 2.50 plus 20 fil. porto.

Povestiri alese de Ion Dragoslav Cor. 0.55 plus 10 fil. porto.

I. Russu-Şirianu: La Roma, schiţă din călătorie » 2—

Dr. E. Babeş: Diagnoza » 3—

A. Cosciuc: Nutrirea animalelor de casă (op. premiat) » 1.50

A. O. Maior: Bibliot. copiilor, vol. II. » 1.60

» » » v. III şi IV. » 1—

Isidor Ieşan: Românii din Bosnia şi Herţegovina în trecut şi prezent . » 1.50

Din valoroasele cărţi ale regretatului canonic Dr. Augustin Bunea:

Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiţă biografică cor. 1.—

Chestiuni din dreptul şi istoria bis. române unite, partea I cor. 2.—

partea II-a cor. 1.50

Discursuri; Autonomia bisericească; Diverse cor. 5—

Ierarhia românilor din Ardeal şi Ungaria. cor. 3—

Mitropolitul Sava Brăncovici . . . cor. 1.50

Amintirea lui T. Cipariu cor. —.50

Björnstjerne Björnson, Veselul ştrengar, trad. de N. D. Ciotori. Preţul cor. 1.50.

M. Eminescu, Articole politice. Pr. 80 bani.

A. Mirea, Caleidoscop, v. II. Pr. cor. 1.50.

H. Balzac, Moş Goriot, trad. de R. Baltag, pre cor. 2.—

E. Lovinescu, Viaţa şi opera lui Grigor. Alexandrescu, pr. cor. 2.—

P. Cerna, Poezii, pr. 2.—

Radu Rosetti, La capătul pământului. Note din călătorie, pr. cor. 2.—

Em. Gârleanu, Nucul lui Odobac, pr. cor. 1.50.

Gustave Flaubert, Doamna Bovary L. Dauş, pr. cor. 2.—

D. Negru, Cum ne naştem, Cum murim, Ştiinţă popularizată, pr. cor. 2.

Petru Dulfu, Căntece şi poveşti. 1.50.

În amintirea canonicului Augustin Bunea. Articole şi alte semne de cultură ale neamului

Din »Biblioteca teatrului Naţional« n-rele: 6. *Diavolul*, de Fr. Moinar. Pr. 50 bani, — 7. *Ultimul vlăstar*, de N. Paşul 35 bani şi 8. *Prostul*, de L. F. 50 bani.

Din »Biblioteca Minervei« a 30 bani rut n-rele.

63. V. Caralvan — Domniţa Iliana.

64. Nuvele italiene.

65. A. Theuriet — Prăvălia la doi cor.

66. E. Zola — Cum mor oamenii.

67. I. Turghenieff — Intâia iubire.

68. A. de Amicis — Din împărăţia

69. E. Theuriet — Nuvele.

70. H. Taine. — Despre natura operelor

71. H. Murger. — Balade.

72. A. Gorovel. — Datinele noastre

73. S. Masian. — Suflete stinghere.

74. Maxim Gorikh!. — Conovalow.

„Impresii de teatru din Arad de Zaharie Birsan.

Preţul 2 coroane

plus 20 fileri porto.

Tot dela librăria noastră cu supravechire recvizite de semn avertor tuturor celor foarte ieftine, precum şi cărţi de literatură scrieri complete, romane, nuvele, poezii, ceri călători etc. etc.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 30— 20 fileri pentru porto. poştal.

Comandele de cărţi etc. precum şi poştal să se adreseze cătră: Librăria »Tribuna« Arad str. Deák ferencz 20.

Pošta Redacţiei.

Dr. L. Gh. Regretăm că din lipsa de timp am fost nevoiţi să reducem proporţiunile cărţii ce ni-s'a trimis.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu »Tribuna« institut tipografic, Nichin

Credit pe ipotecă, pe cambiu şi pentru oficianţi mijloceşte

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 13

Telefon nr. 376.

Medic român în Karlsbad.

Dr. ENEA NICOLA
KARLSBAD,
Haus Feigenbaum, vis à vis de Möhlbrunn.

Invenție nouă!
Moară de oțel pentru întrebuintare economică și acasă, macină excelent orzul, grâul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe - pe lângă garanță și numai într-o marime.
Prețul 14 coroane.

Ac aparate pentru destăruarea sămânței de lucernă și trifoiu până la puterea ori cu mâna, de aplicașina de îmblătit ori de sine stătătoare arile să se întrebe.

Kádár Gyula

Atelier de aparate de desfăcut sămânței trifoliului și atelier de reparatură de mașini

BRADIA-MARE
(Magyaróvár) Vilanytelep mellett.

Resch Ferencz

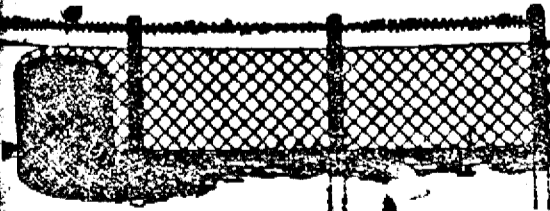
Atelier pentru zidiri și mobilă în
Temesvár, Drzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine
mobile
pentru dormitoare, prânzitoare și saloane precum și aranjamente pentru cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

Klein István

Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sirmă, coarde de oțel pentru paturi și site etc. în
Seghedin — Szeged, Kelemen-u. nr. 4.
Telefon Nr. 242. — Fond. în a. 1840.

10 m. de sirmă pentru gard dela 30 fileri în sus.

Fabricatele mele în privința durabilității și a execuției bune concurează cu orice fabricate de acest soi. — Serviciu conștiințios. Prețurile mele sunt cele mai ieftine.

Cu prospecte și cu catalog de prețuri servesc gratuit.
Să fim atenți la firmă!

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în **ALBA IULIA** Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (lingă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din brânza aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, — — — dantele etc., cu prețurile cele mai moderate. — — —

SLEPÁK A.

orologier, aurar și giuvaergiu în Marosvásárhely, Széchenyi-tér nr. 43.

Mare depozit de tot felul de orloage de buzunar, de părete, atrinătoare precum și tot felul de giuvaerice de aur și argint. Reparări de orloage și giuvaerice se efectuează prompt. — Giuvaere vechi de aur și argint le schimbăm cu cele noi. — Mare preț de zi.

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4.—.

100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.

100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțător de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrici, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de fâlpi, fabricația proprie de partea de sus a ghetelor, în asortimentul cel mai mare, cu toată scumpetea se găsesc cu prețurile cele mai ieftine în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-u. 1.

Distins cu diploma de recunoștință în anul 1904.

Catalogul ilustrat a prețurilor gratuit

STAMM EDE succesor RESCH FERENCZ,

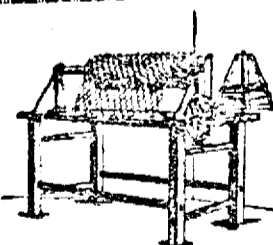
atelier de mașini de cusut și biciclete în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut și biciclete. Mare asortiment de Goarne. Prețurile se pot soler și în rate.

Gramofoane și Patefoane veritabile, precum și de cele fără diaphragm. Telefon nr. 439. — Preț-curent gratuit. —

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Prim lucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sirmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco. — Premiat la 6 expoziții. —

- Anteprișă pentru 'nvăratie. -
ILIE ȘTEFLEA, blănar SIBIIU
Nagyszeben, Grosser-Ring 18.

Am onoare a atrage atenția on. public asupra anteprișei mele de îngrijire și asigurare : contra pagubei molilor aranjată după modelul celor din capitală. — Primesc pentru îngrijire peste vară pe lângă garanție haine de valoare, blăni, perdele, covoare, ș. a.

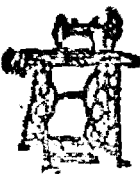
Acestea vor fi reparate în atelierul propriu și se vor înapoia fără greș. — La cerere trimitem după ele acasă. — Magazinul e asigurat contra focului și spargere.

: Abonați și răspândiți :
— în toate părțile —

„TRIBUNA“
cereți în toate hotelurile
cafenelele și ospătărilor.

KRAUSZ HENRIK

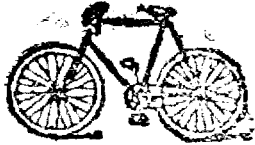
Budapest, IV, Veres Pálné-u. 40.

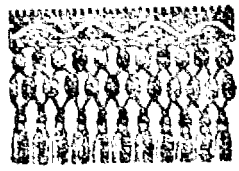
Trimite mașini de prima calitate SINGER pentru 30 fl. cu suveică centrifugală 40 fl., mașini de cusut centralbobin 45 fl., mașină de cusut cu 5 sertare și suveică în roată pentru 55 fl., mașini centralbobin cu suveică capitară — pentru 65 floreni.

Biciclete cu totul noi 50 fl., cu frână liberă 60 fl., de asemenea mașini industriale foarte ieftine, cu bani gata.

Vânzătorii au scadență la preț, prospecte la dorință se trimit gratuit și fr. Serviciu conștințios.

NAGYIVÁN ANTAL găitănar
SEGHEDIN-SZEGED, Zrinyi-utca 2.

Am onoarea să aduc la cunoștința p. t. public că mi-am asortat atelierul conform cerințelor moderne și sunt în plăcută poziție ca să pot susține concurența cu orice fabrică din capitală, îndeosebi

atrag atențiunea asupra :

Impletiturilor, ciucurilor și decorațiilor pentru mobile și prapori, de asemenea orice ciucuri, decorații, masturi și găitane pentru uniforme de gală în cea mai splendidă execuție. —

Vânzătorilor li se dă rabat. Informațiuni prin scrisori la cerere se dau îndată. Comandele din provincie se execută repede și pr.

Fond. în a. 1860.

NÁDER

măiestru

ARAD, palatul m...

Ține în magazin cele mai excelente de buzunar cu tăș englez și cuțite de bucătărie din oțelul cel mai bun pentru curățitul legumelor, pentru prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salza pentru caș. Cuțite pentru măcelari țari, de junghiat și pentru curățitul. Pentru barbieri și frizeri: mașini brieluri foarte fine, ascuțite, prețuri mănuitoari. — Recvizite de masă din pacfon, de prima calitate. — Ori-ce bransa aceasta precum și ascuțire, în atelierul meu, instalat cu electricitate, — — prețurile cele mai moderate.

In atențiunea damelor!

S'a isprăvit cu fața urâtă!

Alfia americană contra petelor.

E cel mai bun, dur și nestricăcios remediu contra petelor, a phitriadisului și a tuturor necurățiilor din față. E singurul remediu neîntrecut față, recomandat de mai multe celebrități medicale, pentru curățirea de pe, phitriadis și ephelides. În străinătate se expoartă en-gros.

Un borcan costă 2 cor. și porto postal 20 file

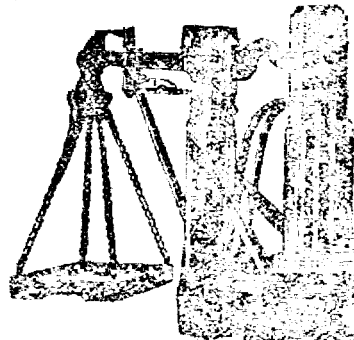
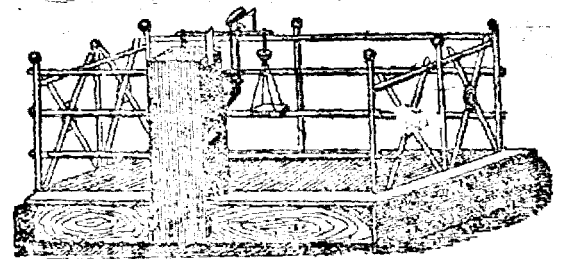
Se găsește exclusiv la **Molnár János** — Farmacie la Duhul Sfânt Szombathely, Főter 42

Prima fabrică de cumpene
și greutăți din Brașov.

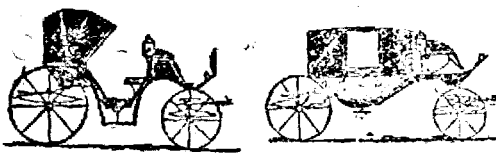
PAUL WIDMANN

Brașov-Brassó,
Korház-u. 62.

Recomandă tot-felul de :
cumpene și cântare, balanse-zecimale, centimale și cumpene-pod, precum și greutăți cu prețurile cele mai moderate. - Serviciu conștințios.

Se primesc
reparații și
antenticări
din nou.

Urmașul lui P. SORS

FRANZ AGNICSEK

Temesvár-Fabric, Dreikönig-G. 30-32.

Iși recomandă atelierul său pentru orice fel de

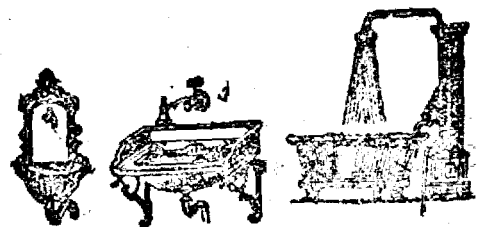
trăsuri și curelărie

pe lângă prețurile cele mai ieftine. Ori-ce reparaturi la trăsuri noi și vechi se efectuează repede și prompt.

ATENȚIUNE.

Primesc orice lucruri de tinichigiu ș. a.: țanțării, coșerigilor, turnurilor, teraselor, instalări de apaducte, arcuri, cabinetelor de baie, — latrine și canaluri, de asemenea și orice lucru aparținător acestui ram; imbinări de canale și curățirea lor, etc. etc.

Toate aceste lucruri se efectuează solid și foarte ieftin.

AVIS!

Pentru arhitecți și antreprenori e tot sict depozitar de Vlădeni, stins și nestins, să vinde în cantități după trebuință și foarte ieftin. Cu deosebită atenție:

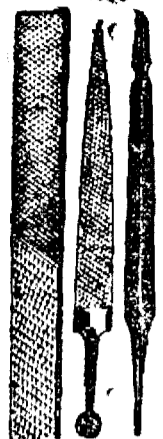
Max Ruck, tinichigiu, instalator și vânzător de var în Nagyszeben, Heid...

● **STEIN MIKLÓS** ●

fabrică de tăiat pile
Oradea-mare - Nagyvárad.

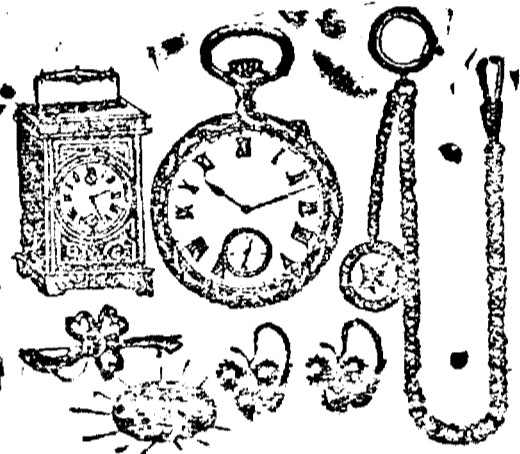
Fabrica: Damjanics-u. 30. - Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. Primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

SIF SCHULLER, optic și orologier

SIGHIȘOARA (Segesvár) Bayergasse 20.

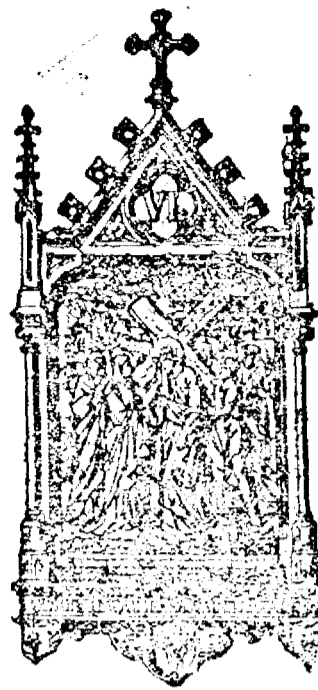

Cea mai ieftină sursă de cumpărare a totfelului de orologioare de buzunar și de părete și orologioare deșteptătoare, precum și articlilor optici.

Prăvăliile de obiecte de aur și argint signate oficios.

Inele de logodnă după măsură.

Toate lucrările de bransa aceasta se execută cu specialitate, garanță și cu prețuri ieftine.

Primul Institut sudungar de auritură artistică
a lui **E. I. SPANG**

sculptor și auritor

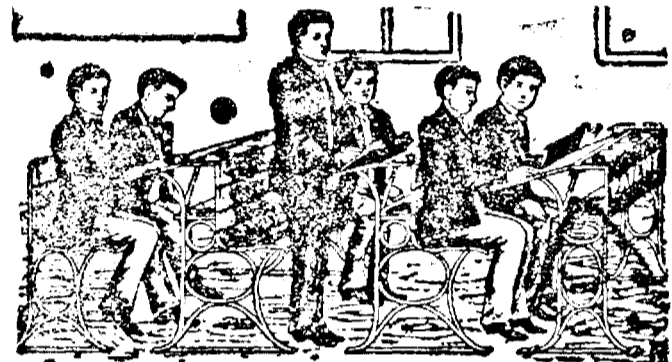
TEMESVÁR - Erzsébetváros
strada Templom Nr. 5.

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia de aur în București, și cu alte medalii de argint la diferite expozițiuni.

Face cu prețuri moderate:

— **iconostasuri, altare** —
amvoane, jertfelnicuri, —

primește renovarea și aurirea iconostaselor vechi, altarelor, a jertfelnicilor și a amvoanelor, precum și a tot felul de lucrări în — — — bransa aceasta. — — —

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
și cele mai practice
bănci higienice de școală
și moblarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Rennhardt Rezső ulóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot ce este cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării —

ROTH JÓZSEF

măstru de sculptură în piatră.

Segesvár, Seilergasse

Recomand on. p. t. public depozitul meu bogat și bine asortat de

Monumente de morminte,
din diferită marmoră granit, syenit,
labrador și piatră tare de arină, etc.
cu prețurile cele mai moderate.

Mai departe mă recomand pentru executarea a tot felul de lucruri de zidărie, ce cad în bransa mea. Schițe și preliminar de spese stau fr. la dispoziție.

1885.

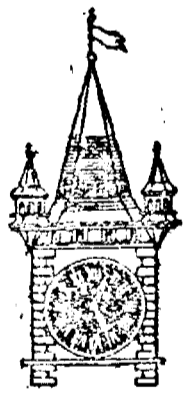
Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică de clasornice de turn, ang. cu contract de capit. Budapesta

Budapesta IV., str. Bástya nr. 22.

— Prăvălia: V., strada Váczl nr. 57. —

Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani clasornice de turn, școli, castele și cazarme, primește de asemenea și repararea lor.

Fiind chemat mă duc ori unde în persoană. prospect face gratuit și trimite porto-franco ori cui.

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar,
e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii în excursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește — — — fabrica de limonată Kristály a lui — — —

KERTESZ ERNŐ

farmacist în SZABADKA, 103 Tr.

Nou atelier de fotografiat în Cluj,

Kolozsvár, Mátyás Király-tér 26.

Lângă apotheca lui Hintz.

Am onoare a aduce la plăcută cunoștință on. public, că mi-am deschis nou atelier de fotografiat în piața Mátyás Király 26 și e aranjat după recerșințele timpului modern, provăzut cu cele mai noi mașinării stă la dispoziția on. public. — În atelier se pregătesc fotografii protalbin, lucii și matt, — chipuri de platin, aquarel, pigment și argint-brom. — Recomand în deosebi speciile mele fotografii de copii, pentru cari la expoziția regnicolară am fost distins cu medalia de aur. — De altoum pregătesc și tablouri, grupe etc. în execuțiile cele mai noi și moderne.

Atelierul e deschis și în dumineci și sărbători.

Cu deosebire stimă:

Csizhegyi Sándor, fotograf.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică
pietrelor și fabrica de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMAS és TARSAS

Atelierul central al fabricii: Kolozsvár, D.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate propriu din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Căminele Centrală:

Nagyszeben, Fleischer gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Telefon Nr. 135.

Telefon Nr. 135.

J. GELLER

giuvaergiu.

ARAD, Piața Andrássy Nr. 14.

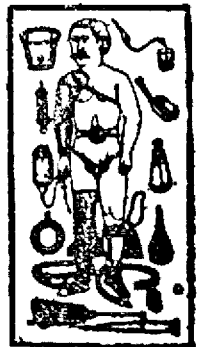
Mare magazin de:

**Ciasornice de buzunar și
obiecte din argint veritabil.**

ZOMBOR SANDOR

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni mele deschis în Oradea-mare—Nagyvárad Ulica
un atelier pentru instrumente medicale

conform cerințelor moderne de azi, unde se pregătesc tot-felul de instrumente specialiste și alte mașini de brânșă aceasta și primesc și repararea, — ascuțirea, lustruirea și nichelarea acestora. — Pregătesc după cel mai nou sistem aranjamente de spital, mese pentru

operație și
minare, de
instrumente
de legat,
membri ar
șini orthop
umblat și
dreptarea
corsete ar
Comandele
cie se execu
și conștin

„VICTORIA” INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII

Fondată la anul 1887.

Centrala în Arad, calea Arhiducelui Iosif No. 2. (vis-à-vis de primărie) casa proprie.

Filiala în Chișineu (Kisjenő) casa proprie.

Capital societar 1.200,000— Cor.
Fond de rezervă 1.100,000— Cor.

Depuneri spre fructificare 8.500,000— Cor.
Circulațiunea anuală 200.000,000— Cor.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele.

Pentru sumele depuse fără termin de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, iar pentru depunerile elocate pe timp mai lung de 3 luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4 1/2% și 5% interese fără nici o detrager.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la zece mii de coroane, după starea casei, să plătesc și fără de abdicere.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordează împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.